RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

1919 — Samedi 18 Septembre 1920

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL «INDOCHINE» N°1364

Hanoi

	6 mois	3 mois	1 mois
Một năm	6$00	3$00	1$00
Sáu tháng	5$00	2$50	1$00
Cước công sở	8$00	4$00	1$50
Sáu tháng	5$00	2$50	1$00
Ba tháng	3$00	1$50	0$60
Một tháng	1$00	0$60	0$30

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-NINH
Rédacteur en chef : ĐẶNG-ĐÌNH-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 130

ANNONCES

Décomptées à raison de 0$ 15 le mm. en centimètre de hauteur, sur 0 — 0$ 05 de large.

1re page
Une seule insertion . . . . 0$ 30 le c/m
Plus contrat exigé
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái nạn động đất ở Nhật-bản với cái nạn vỡ đê ở xứ ta

Mới rồi đây ở nước Nhật bản bị cái nạn động đất dữ-dội ở giữa kinh-đô Tokio, bao nhiêu nhà cửa lâu-đài thành ra một đống tro tàn cả; nhân vật ở xứ ấy hầu như bị một lần hồi kiếp riêng; tuy ở nước Nhật-bản thường bị cái tai nạn ấy luôn, mà lần-nầy thật là tổn hại hơn cả bao nhiêu lần khác.

Người xưa nói rằng: « Thiên-tai lưu hành, miệt quốc bất hữu » nghĩa là tai nạn trời làm, nước nào tránh khỏi. Những nước ở gần hỏa-diệm sơn thì thường bị động đất mạnh rồi lửa phụt ra sau, như là Messine, Saint Pierre de Martinique, San Francisco, Santiago, cái thảm họa ấy ở trong lịch-sử thường thấy chép luôn. Mà trên thì nhờ cái phương-pháp khôn-khéo của Chánh-phủ, dưới thì nhờ cái tinh hoà-thuận của nhân-dân, chỉ độ vài ba mươi năm thì lại thấy hoàn-tụ an-tập mà khôi phục được cái địa-vị của mình trước.

Nước ta nhờ về cái địa-hệ thiên nhiên, ở riêng về một phía nam Á-châu, không gần hỏa-diệm sơn nào, cho nên không bao giờ phải lo đến cái thảm-họa ấy. Xưa kia Chánh-phủ ta chánh-trị hãy còn đơn sơ, phòng bị cũng chưa tinh mật, cho nên thủy, hỏa, đạo, tặc, vẫn là mấy cái hại lớn, mấy cái lo chung cho quốc-dân. Từ ngày nước Pháp sang cai-trị nước Nam, dùng binh-lực mà dẹp yên đảng hung dữ, lập đồn ải mà ngăn cấm quân gian phỉ; ở các thành-phố lớn thì nào là máy thụt nước, đội cứu hỏa, cách đề-phòng cũng rất là chỉnh-bị, cho nên lỏa tai cũng ở bại rồi; dân ta đã nhờ nhà-nước mà bớt được hại cái tai nạn để yên cư lạc nghiệp, đó đã là một cái hạnh-phúc cho dân ta rồi. Nhưng vẫn còn một cái tai nạn thật to, cứ thỉnh thoảng lại đến phá hại xứ Bắc-kỳ; không lăng nầy thì lăng khác, không tỉnh nọ thì tỉnh kia, không được mấy năm khỏi, là cái nạn vỡ đê. Từ năm 1915 đến nay, thỉnh thoảng lại có năm nước to, trong mùa nước lên đó, từ thành-thị cho đến thôn quê, ai ai cũng có một điều lo chung ở trong bụng; tức như năm nay, Bắc-ninh bị vỡ đê đến hai ba lần. Chánh-phủ cũng vẫn lưu tâm về việc trừ hại cho dân, mỗi năm bỏ ra một số tiền to, để giao việc giữ đê cho tòa Công-chánh; năm nay tuy có vỡ đê, mà thủy-họa cũng không khốc-liệt lắm, xem thế thì biết rằng việc phòng đê cũng đã có kết quả hay, nhưng mà đê vẫn còn vỡ, ruộng vẫn còn ngập, thì cái nạn to lớ cũng vẫn chưa thật trừ, mà cái lo chung cũng vẫn chưa thật hết. Bây giờ nếu muốn trừ hẳn cái thiên-tai ấy, để mưu đường lạc lợi cho dân trăm nghìn năm về sau, thì là một việc rất khó khăn ở xứ Bắc-kỳ bây giờ.

Cái thủy-lợi ở Bắc-kỳ, đã từ mấy nghìn năm nay; ngày xưa các nước thường bị thiên-tai dữ-dội như nước Nhật-bản đã kể trên kia, thì cái địa-vị của mình, thật là may là sướng; bây giờ nếu nhờ ơn Chánh-phủ mà xứ Bắc-kỳ không phải lo cái thủy-họa ấy nữa, thì cái Đông-pháp trong-lai thành ra một lạc-quốc ở phía nam Á-châu này; dân khí ấy thì cái trách-nhiệm của nhà-nước Đại-pháp tự nhận lấy sang khai-hóa cho nước Nam, mới thật là hoàn-toàn. Người xưa có câu rằng: «Dân sinh tam đại chi tiền, bệnh chẻ hồ quản; dân sinh tam đại chi hậu, bệnh chẻ hồ thiên.» Nghĩa là dân sống ở đời vua hiền ngày xưa, tính mạnh mình cầm ở trong tay vua, dân sống ở đời vua không hiền về sau, thì tính mạnh mình nhờ ở trời cả. Tôi xin nói thêm rằng dân nước ta bây giờ, tính mệnh cầm ở trong tay Chánh-phủ Bảo-hộ.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 và 17 Septembre

Mấy lời của quan Poincaré

Mới rồi quan Poincaré đọc diễn-văn tại Bar-sur-Meuse có nói: Các nước Đồng-minh đã có hứa mà nước Đức cũng có cam-đoan rằng các tội ác về việc chiến-tranh sẽ phải trừng-phạt và các sổ tổn thiệt về cuộc chiến-tranh sẽ phải thường-phục. Bản nay người Đức lại bội những lời cầu mình đã cam-đoan. Ta phải nhắc lại những lời ấy với người Đức, vì trong việc ấy ta tổn thiệt hơn cả. Ai trách ta việc ấy, thực quả rằng nước Đức quyết chí làm hại nước Pháp, và bội những điều-khoản của mình đã cam-đoan. Ta chỉ cần cho nước Đức thi-hành tờ hòa-nghị Versailles mà thôi, vì nếu tờ hòa-nghị ấy không thi-hành, thì nước ta không bình-yên được. Vậy mà cứ như các điều-khoản trong tờ hòa-nghị, thì hội-đồng bồi-thường có quyền ấn định số tiền của nước Đức phải nộp, và ấn-định cái thể lệ nộp bồi-khoản. Nay nếu không giao việc ấy cho hội-đồng Bồi-thường nữa, thì thực trái với những điều-khoản của người Đức đã cam-đoan với nước Pháp. Ta không chịu được điều ấy. Ta đã chiếm được của bảo-chứng, vậy ta sẽ giữ đến khi nào được như ý, mới sẽ giả lại cho người Đức.

Việc trong bạt trú bình

Tại Dortmund thợ thuyền đình-công đến phá bỏ chủ-nhiệm của nhà máy Usine. Họ tóm đã vào linh cảnh-sát. Linh cảnh-sát bắn ra. Hai người chết, và bảy người bị thương. Sau thợ thuyền muốn gây nên sự náo-động, nhưng linh cảnh-sát đẹp tan.

Cái lệ cấm đi lại từ đất Rhénanie đến các miền không được có trú binh nay đã bãi.

Tại Bathlem, đại-đa số thợ thuyền trong mỏ *Hans Coherlipp* muốn làm việc với người Pháp.

Tại Duisbourg, các hội liên-hiệp của các chủ mỏ đã ưng cho thợ thuyền kim-khí tăng lương và cho họ một khoản phụ-cấp về vụ ăn thức dùng đất đỏ và một khoản phụ-cấp vì gia-quyến nhiều người.

Việc nước Ý

Tôn nội-các ưng-chuẩn bản chỉ-dụ nói về việc thi-hành nguyên các khoản hòa-nghị cần Đồng-minh và nước Young-Slavie ký ngày 1er Septembre 1919 tại Saint-Germain.

Việc nước Tây-ban-nha

Vua Tây-ban-nha đã tiếp tướng Prime Derivera. Tướng quân đã phát thệ nhận chức chủ-trương việc chánh-trị.

Có chỉ-dụ bổ tám viên lục-quân đại-tướng, và một viên thủy quân đại-tướng.

Tướng Axpau sẽ thế chân cho tướng Silvela tại Maroc.

Lại có chỉ-dụ bãi các chức thượng-thư, và phó thượng-thư. Chỉ trừ có chức phó Thượng-thư bộ Chiến-tranh là để mà thôi. Những việc thuộng trong nước thì có các vị thượng quan trông nom, còn các việc quan-trọng thì riêng Prime Derivera sẽ giữ quyền, rồi đáng vua Tây-ban-nha ưng-chuẩn.

Tại hội Vạn-quốc

Tiểu-ban coi về sổ chi-tiêu không ưng cái khoản cần các phái bộ Nam-Mỹ-châu xin giảo sổ chi tiêu cho tiểu ban kiểm duyệt xét lại để giảm bớt các khoản chi-tiêu một lần nữa.

Nước Ý và nước Young-Slavie đã gởi tờ hòa-nghị của hai nước ấy, và các bản giảo-nước ký tại Santa-Margerita đến hội Vạn-quốc để trước-hạ.

Việc nước Đức

Giá tiền cước xe điện về hành khách tăng lên gấp năm, và giá tiền cước hàng-hóa tăng lên gấp ba.

Trái-khoán mỏ bằng kim-tệ hiện đã thu được 75 triệu marks kim-tệ.

Nước Ý và Hy-lạp

Quan đại-sứ nước Ý tại Athènes và quan Ngoại-vụ thượng-thư nước Hellạp đã hội-nghị để ấn-định việc thi-hành các điều-khoản của hội-đồng các quan Đại-sứ yêu cầu.

Quan Hoàng-nước Anh ở Salonique, Đại-tá Belfairis, cùng mấy viên-chức nữa đã đến Jania để tra xét về việc hành-thích.

Hy-lạp với Thổ-nhĩ-kỳ

Người Hy-lạp đã giao đất Karagatch cho người Thổ.

MẤY TIN VỀ CÁI THIÊN-TAI DỮ-DỘI Ở NHẬT-BẢN

Cứ như tin tức sau đây, thì số người ở thành Tokyo đã thành ngàn tại các nơi tính từ đến ngày 6 Septembre mới rồi, hạng đi tàu thủy có tới 23.000, và hạng đi tàu bộ có tới 50.000 người. Còn hạng đi chân hoặc đi cách khác không biết bao nhiêu mà kể.

Đến ngày 10 Septembre, số người bị cháy cộng là 47.000

Số người lên tạm ở các nơi trong thành Tokyo cộng là 295.600 người.

Số nhà ở trong thành Yokohama trước khi cháy là 93.600 cái, thì đã mất 68.000 cái. Dân số trước là 425.006 thì còn 250.000. Chết mất 23.000 người, còn ra bỏ mà đi.

Trong 3.000 người Âu Mỹ ở Yokohama chết mất độ 100 người.

Về quận Kanagawa, không kể thành Yokohama, sự tổn hại như sau này: 58.000 nóc nhà đổ vì động đất; 4.000 cái bị cháy; 70 cái bị cây nước đổ mà mất đi, 22.000 người bị cháy mất một phần; 4.300 người chết; 24.000 người bị thương.

Trong quận Saitama, thì có hại Awa là hại nhất. Trong một thành Hojos về hạt ấy, đổ mất 2.000 nóc nhà, và chết mất 600 người.

Trong quận Saitama, chết mất 200 người, 370 người bị thương, 5.700 cái nhà đổ hẳn, và 4.000 cái đổ một nửa.

MỘT CÁI HỘI TRONG NỮ-GIỚI TA CŨNG NÊN CÓ

Ở Thượng-hải có một hội gọi là Gia đình-nhật tân hội. Hội ấy lập từ năm 1919, chánh-nông-lâm hội ấy là vợ chồng ông Trần-lin-Khanh ông Hoàng-niệm-Chi, ông Cố-ân-đình, và bà Hoàng bá-Thiên. Cái tôn-chỉ hội ấy, cốt là răn những rượu, hút thuốc và đánh bạc. Vì khi đầu có một bà vợ ông Mã ham cờ bạc quá, ngẫu-nhiên thế nào cũng không được, người chồng mới bàn với mấy người bạn lập ra hội ấy để khuyên bảo nhau bỏ những thói hư đi. Rồi sau người vào hội một ngày một nhiều thêm. Không đặt hội trưởng và không đặt chức-danh những người hội-viên, cứ một tuần lễ họp một lần hội; một tháng lễ hội một lần, mà hội vào ngày chủ nhật. Cũng không lập nhà hội-đồng, hoặc mượn các công trường, hoặc hội ở nhà các hội-viên. Khi thì diễn-thuyết, khi thì bàn bạc về việc gia đình cải-lương. Khi hội-đồng thì có nước có bánh, để cho trẻ con của các hội-viên đem đến đó ăn; lại có nắm cả dân nữa, để cho các hội-viên vui chơi. Lại có đơn ông thầy dạy thể thao để cho các hội viên luyện-tập. Hội ấy tôn-chỉ rất hay, vừa để khuyên bảo nhau cải lương việc nhà, vừa cho các ông hội-viên biết phép gia-đình vệ-sinh nữa. Tuỳ-thuộng lại mỗi nước của xảo riêng trong hội, các nhà đều bày đồ đạt thường dùng trong nhà mình, thì xem nhà nào sạch sẽ và ngăn-nắp hơn. Trong khoảng 3 năm nay, hơ 50 nhà làm nơi hội-đồng, vì hơn 100 người có chân hội-viên, mà gia-đình các hội-viên, ai cũng chăm chăm về việc cải-lương cả.

Tin Trung-hoa

Ngày 8 Septembre 1919

Liên-quân Quảng-đông đã lấy được Bình-sơn

Liên-quân Quảng-đông (về đảng Tôn-văn) lấy được Bình-sơn rồi, lại kéo lên đánh Tam-đa-chúc, để ngăn trở quân cứu ở Hạ-châu đến.

Tin Trương-tác-Lâm

Trương-tác-Lâm sai người khuyên Tào-Côn bỏ việc đại tuyển (việc bầu Tổng-Tinh) rồi lại chiêu tập cả các phái để bàn các công việc hòa-bình thống nhất.

Trương-Hồ liệu biết mình khó giữ được chức tài-trưởng, vì bây giờ Phan-Phục và Vương-khắc-Mẫn đã lập mưu để tranh chức ấy.

Lâm đại-Lư sẽ từ chức

Các nhân viên trong Nông-bộ đòi lương cấp quá. Nông-bộ-trưởng Lâm-đại-Lư sẽ từ chức.

Tin Trương-Hồ

Trương-Hồ định phát lương cho binh-quân của quân-đội không chịu, xin phát lương trước cho quân-lính ở các nơi gần để bảo-hộ cho Kinh-kỳ được yên.

Phái Thiên-Tân, phái Tào-Côn đem tiền mua phiếu đại-tuyển (bầu Tổng-Tinh).

Thiên tân phái muốn xuất nhiều tiền để làm cho mau thành việc đại tuyển, đem ra đến 9000 đồng bạc để đút cho người bỏ phiếu làm thật đường hoàng, chẳng cần bày-lý gì.

Ngày đại-tuyển

Ngày bỏ tuyển mau thì ngày 3, chậm thì ngày 13 Septembre.

Phí tổn về việc đại-tuyển

Trương-đốc-Chi nói rằng tổn phí về việc đại tuyển, đã ấy tiêu trừ ở Thiên-tân mà trù liệu trước rồi và chẳng với Tào Duệ cũng phải nhận cắt trách-nhiệm chi phát.

HÀI ĐÀM

Âu-học hay là Áu-học

Một công-tử ra tỉnh học chữ Tây đã tàn năm, mà chẳng biết gì hết. Mỗi khi công-tử về quê thường khoe mẹ, công-tử ăn bận rất lịch-sự, nói là chữ mọc, nhưng cũng có người không hiểu. Ở trên cái cặp sách bằng da lại sơn một miếng giấy đề hai chữ « Âu-học ».

Một cậu bé láng giềng sang chơi tỉnh nghịch trở bại chữ ấy mà nói: « Viết mắt rồi. Vông mặt vông mặt ».

Công-tử có ý giận, bảo: « Mầy nói gì! Thằng bé nói: « Trên nhà Ấu còn thiếu một giấu sắc ».

Ngu-sông.

CHỮ SỐ KHỞI NGUYÊN TỪ BAO-GIỜ? VÀ HÌNH DẠNG NÓ THẾ NÀO?

Cái chữ số khởi trong các nước Âu-châu thông dụng thì tàn mà ở Á-châu ta hãy giờ cũng đã dùng thường có gọi là cái chữ số Ả-lạp-bá. Song cái chữ số hình dạng như thế là mới từ đời cận đại đây, chứ chính cái chữ số ấy khởi nguyên dân đã từ trước tới-kỷ thì mười mấy thế kỷ cứa cũng khác dân dạng nhiều; lúc khởi nguyên cái chữ số ấy không phải hình dạng như thế, chỉ dùng nói để chỉ rõ số chục như số một gạch một nói số, số hai, số ba thì gạch hai nói, ba nói ngang, số bốn thì dùng bốn nói giáp lại thành chữ hình vuông vân, vân.

Nhưng cách viết thế chẳng là không tiện, không nhanh, mới thay đổi đi một lần đem mấy cái khắp liền làm một thành chữ; sau mới lại thay đổi một lần nữa cho thật giản tiện mà thành cái hình dạng chữ số bây giờ.

Cuộc thi thơ

Của Nhóm-thi-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

DCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-chỉ còn ghi dấu Lạc-hồng.
Đàn-hạnh ngày chiều xây tự Lý,
Bia Lê quy đội dựng sau Rồng.
Ngao đu quanh miếu dường xa-diệu,
Tiến lập lưng trời ngọn bút lông.
Ai hiểu lần cùng sự-nghiệp hiền,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long!

Ng-phúc-Ngân
43, Rue du Riz, Hanoi

DCCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không gợp nên chữa Nhị-Hàng,
học tổ tôn nghiêm lòng đất Bắc.
Quốc hồn thanh lịch nếu trời đông.
Hạnh đàn đồng kế khoa giới mở,
Khuê-các nay vay vững trị đồng.
Mấy cuộc tang thương còn nếp cũ,
Lệ triều khéo giữ nhớ phong.

DCCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành-miếu đây là học tổ chung.
Sông Nhị nhắp nhô in vách Khổng;
Bóng Hàng thấp thoáng rợi tường đông.
Lệ triều thuở trước gây nên nỗi,
Học hỏi đời ta đứng lại trông.
Ước hỏi cô-đô còn được mấy,
Qua xem phong cảnh cũ y không?

Ng-đình-Diện
Bạch-mai, Hà-đông

DCCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gây dựng tri dân phải bởi công.
Lưng tiếng sự-nhang đàn giá hội,
Sực hương đi-đỉnh cuốn mây hồng.

Bờ in rằng-ngượt khi trong đạo,
Cây giải hơi dương lác nhạt nắng.
Còn nước còn non còn đồng-cỏ
Còn nền luân-lý chốn phương đông.

Lê-trọng-Khải

Bổ Diễn-báo, Bình-lộp

DCCVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Linh tả còn đây dấu chửa phong.
Cối bách bà xa rừng Khuyết-lộ,
Cang-tường thâm thẩm cõi Qui-mông
Quốc-dân mệnh mạch gây nên đó,
Nhờ giáo tinh thần gốc ở trong.
Từ Lý đến nay mười thế-kỷ,
Trái bao Á-Âu lại Âu-phong.

Phạm-Châu

Làng Cao-đa, Phú thọ

DCCVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Miếu cổ ngày ngày thờ ngẫm trông.
Nền Lý xây xưa còn dấu tích,
Bia Lê dựng đó mới rêu phong,
Mênh mông bể học dòng sông Nhị
Chót vót rừng nho ngọn núi Nùng.
Tự Lý, Trần Lê cơ chỉ cũ,
Hậu-sinh xin cũng khởi nàng chung

DCCIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Miếu cổ rêu phong vẻn kinh sùng,
Bể học mênh mông làn nước Nhị,
Rừng nho chót vót ngọn non Nùng
Lý vương công lớn vang trời Bắc,
Sử-bộ ba danh thơm nức bể Đông.
Nọ gia bà xưa chưa nhạt nét.
Làng nho xin nọc lấy làm lòng

Trọng-hành Võ-Hanh-Nguyễn

DCCX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Trải Lý qua Lê đã mấy đông.
Cột dựng cương thường nêu tối Bắc,
Tường xây lễ-nhạc ngất trời Đông,
Máy phen bình hỏa chăng từng tỏi,
Ngọn đuốc văn-minh vẫn ngày càng
Thành trạch thơm tròi nên cổ lộ.
Càng mưa càng gió lại càng xông.

Ngụy-Đường-Ba

Làng Ninh-cường, huyện Trực-ninh

Tin sau cùng

Nước Ý và Hy-lạp

Trong việc mua tàu-lặn ở nước Ý, ngày 19 Septembre này ở Pha-ri, theo như tôi quyết nghị của hội-đồng các quan đại-sứ, thì người ta chiếc thứ nhất gặp bão của Ý, sẽ có chiếc thứ hai đương *Malaouse* của Pháp và chiếc thứ ba đương *Cardiff* của Anh dự lễ.

(Berdesmk, ngày 16 Septembre 1923).

Việc Ấy-man-nha

Nghị-viện bị giải tán.

Việc đất Fiume

Chánh-phủ ở đất Fiume tổ chức.

Chánh-phủ nước Ý sai cử tướng Giardino vào cai-trị toàn-quyền đất ấy.

(Paris, ngày 17 Septembre 1923).

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	33 độ

Gia hạn kỳ thi — 18 Septembre 1923. — Số học-sinh thi được đỗ: 8 — 86.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 15 Septembre 1923.* — 3°/, 57.10 — 5°/, 1915 1916 75 45. — 4°/, 1918 62.60, — 6 / 1920 88 50.

Tin tàu — Tàu *Lieutenant Saint Loubert Bié* khởi hành ở Londres ngày 14 Septembre đi Saigon và Tahiti.

Tàu *Amiral Nielly* ở Pháp sang tới Cap Saint Jacques, ngày 13 Septembre hồi 5 giờ sáng.

Việc nghỉnh tiếp quan Toàn-quyền Merlin. — Về việc nghỉnh tiếp quan Toàn-quyền Merlin tôi định như sau này:

Hôm quan Toàn-quyền đến nơi thì quan Bính chỉ một mình quan Thống-sứ ra bể, xe lửa đón mà thôi. Còn các hàng tướng tá khác thì lên thẳng phủ Toàn-quyền, làm công sở đến nghỉ chân hôm thứ sáu.

Suốt dọc đường quan Toàn-quyền đi thì hai bên đều có lính đứng dàn. Các hàng quân đứng ở hai bên dọc đường sẽ cứ cách ba toán là:

Toán thứ nhất: Từ hàng Gà đến phố hàng Gỗ.

Toán thứ hai: Từ hàng Gà đến Bờ-hồ.

Toán thứ ba: Từ Bờ hồ đến phủ Toàn-quyền.

Việc tải thư từ đi Haiphong — Nay đường xe-lửa xuống Haiphong đã có phái vận-tải hành-khách và đồ hành-lý ở chỗ lại trong hai chuyến sớm và trưa thì thư từ lại gửi như thường chỉ có chuyển thư tối không có xe hỏa thì phải đi đường bộ-cần để chuyển sang tàu thủy mà thôi.

Nhưng trong khi đường xe hỏa chưa thông suốt được thì mỗi ngày vẫn có một chuyến thư-phí có tải thư đi Haiphong và ở Haiphong lên Hanoi.

Tòa án Đại-hình. — Việc M. Thellier, chủ bút-làm đơn Bồ-hạ tiên tiền công quỹ và biển sổ sách giả mạo mà tòa Đại hình xét ngày hôm qua thì mãi đến 7 giờ tối mới xong.

Tòa xét xong thì tha cho người bị cáo.

— Sáng hôm nay tòa xét đến việc M. Clémenti chủ báo *Argus Indochinois* cản về việc mà lị. Người bị cáo không ra tòng đối tại tòa. Tòa phạt 15 ngày giam, 10.0 quan và 600 đồng bồi thường.

Nếu vắng người bị cáo còn có thể xin kháng án (opposition) nữa.

Trường Pháp-chính. — Những sinh-viên có tên sau này ở trên thì được lên năm thứ ba.

Option droit

MM. Lê-văn-An, Trần-gia-Thoại, Trần-Đình, Tạ-Tuấn, Lê-quan-Hồ, Dương-thiệu-Chi Hồ-tôn-Khoa.

Option finances

MM Đỗ-văn-Cư, Trần-hưng-Ký, Ng-phước-Lộc, Ng-đức Trần-Hoàng-Dần, Trần-ngọc-Thiện Joseph de Lopez.

Được vào năm thứ nhất

M M. Trần-văn-Ký, Dương-v-Lan, Đặng-v-Lý, Ng-văn-Lễ, Phạm-khắc-Hoè, Võ-ngọc-Trấn, Lê-v-Lân, Tôngọc-Thương, Ngô-v-Ngọ, Phạm-v-Nọc.

Một đua ngựa Hanoi. — Hội đua ngựa báo cáo cùng các chủ ngựa thì biết rằng nội vua xin Nhà nước nhưng ít cho 16 con vừa ngựa được vừa ngựa cả, là ra là ra tuổi, ngoài ra làm cho đến ngày 1er Janvier là ra cũng được hết. Ngựa ấy sẽ ban cho những chủ ngựa tại có giấy xin, cái cách cũng theo như cách năm ngoái. Chỉ có một giá là 15 đồng. Rất tiếc trong tên ai thì người ấy được. Người mua phải cam đoan rằng chỉ dùng con ngựa mua ấy làm ngựa thi thôi và khi đã cho tại ở ra hai lần rồi mà xuống được ai thì bảy giờ mới được dùng làm việc khác.

Điều đặc nên nhớ. — Nhà-nước giữ cái quyền được mua lại những ngựa được, khi những ngựa ấy đã đạy 7 tuổi, và ra nếu gặp ba lần cái số đau trước. Những các chủ ngựa thì mà chịu mọi những ngựa ấy cho người nào về ra nữa thì không phải theo cái lệ ấy.

Vậy các chủ ngựa thì phải gởi giấy đến phòng nông-nội-thương ngựa nhận cho đến ngày 20 nội. 17 giờ là cùng hạn. Trong giấy phải nói muốn mua mấy con. Nếu muốn người nội mua qua thì phòng thư-ký sẽ ấy theo với số ngựa mà giảm nơi số xin đi. Những người nội mua phải ký quỹ một nửa số tiền cho viên thủ-quỹ của nội trước ngày 30 Septembre.

Người nào không theo như lời cam đoan của mình thì số tiền ký quỹ ấy không lấy lại được, khi nào mua lần được ngựa thì phải trả nốt cho đủ số tiền.

Những ngựa mua ấy đến ngày 30 Septembre, hồi 15 giờ tại sẽ giao tại các sở nuôi ngựa ở Bạch-mai. Ngày nào đến xem ngựa cũng được, cứ từ 15 giờ đến 17 giờ.

Nếu số người nội mua mà quá cái số ngựa thì những người có ngựa thì năm người sẽ được mua trước.

Cuộc thi số Công thái. — Trong những số phiếu công-trái được hoàn lại kỳ thi số vừa rồi thì ở tỉnh Trà-vinh trong Nam-kỳ được 28 phiếu một trăm và có Giagnard được một phiếu 1.000 đồng.

TRƯỜNG PHÁP-VIỆT TIỂN-ÍCH

(Phố Bourret số 4, sau Ngõ trạm)

Các lớp sơ-đẳng đã bắt đầu học từ 3 Septembre rồi, cũng còn nhiều chỗ ai muốn xin cứ đem đơn đến.

Lại có hai lớp mới, sẽ mở từ 1er Octobre trở đi là:

Cours supérieur
Cours complémentaire

Ai muốn xin học ở những lớp ấy thì nên bắt đầu gửi đơn đến thì trước giờ mà xin ngay. Lớp complémentaire tại có những vị giáo sư trong học đợy

Học-phí định là:	
Cours Complémentaire	3 p 00
» Supérieur	1 50
» Moyen	1 00
» Elémentaire	0 80
» Préparatoire	0 60
» Enfantin	0 50

Một quyển sách có ích cho sự bảo-tồn Hán-học. — Sách dạy chữ Hán theo phép mới, dùng trong các trường Sơ-đẳng tiểu-học ở Trung-kỳ của ông Lê-Thước, cử-nhân kiêm giáo-cảng ông Ng-hiệt Chi, từ tài trợ-giáo học soạn, 52 trang, giá bán 0p 25 một quyển.

Cái vấn-đề bảo-tồn Hán-học ở nước ta bây giờ thật cũng là một cái vấn-đề khẩn thiết, vì quốc-văn mình thành lập được hay không hoàn-hảo, đạo-đức mình duy-trì được hay không, là có quan-hệ đến chữ Hán cả, cho đến sự sinh-hoạt hàng ngày trong xã-hội như sổ sách phố ký, văn-tự, văn khế, ở những miền thôn-lỗ phần nhiều còn phải dùng bằng chữ Hán, mà ở những nơi đô-thị thì cũng nhiều khi còn cần có chữ Hán để tra xét những đồ đó. Cái học chữ Hán cho thâm-thúy rộng rãi thì ngày nay chỉ có thể để phần riêng cho một vài tay bác-học, cổ-học mà thôi; nhưng cái học chữ Hán cho thập-liệp sẵn thông thì người nước ta bây giờ — mà trường cho tới bao giờ nữa — cũng vẫn không có thể thiếu được.

Ấy cũng vì lẽ đó mà tập học qui của nhà-nước mới định lại cũng vẫn để các trường học Pháp-Việt sau cử bắt buộc cho đến bậc trên đều có dạy một thì định chữ Hán. Coi tới thông-tư về cái qui-trình dạy chữ Hán ở các trường Pháp-Việt mới rõ có ba điều chú ý: một là để bảo-tồn lấy lý, hai là để làng bộ quốc-văn, ba là để giáo việc nhật-dụng thường hành như xem văn-tự, văn-khế, chép sổ sách phố-ký; nên cách dạy chữ Hán ở các trường Pháp-Việt bây giờ cũng chỉ cốt làm sao cho học-trò biết những chữ có quan-yếu về 3 điều ấy.

Quyển Hán-văn tân giáo-pháp của ông Ng-hiệt-Chi và ông Lê-Thước, chính vì ba cái chú-ý ấy mà làm ra để dạy trong các trường Pháp Việt Trung-kỳ, có phép dạy cụ thể một phép tập viết và phép ghép chữ; ông thầy giáo mà có quyển sách này thì trong khi dạy có thể đạt được cái mục-đích, học-trò mà có quyển sách này thì trong khi học có thể thu được cái lợi ích về ba điều chú-yếu kia, tức là những điều chủ ý khiến cho người ta còn cần phải dạy chữ Hán, học chữ Hán bây giờ vậy.

Việc bảo-tồn Hán-học là một việc quan hệ chung cả nước ta, không những riêng gì cho một xứ Trung-kỳ, ở đâu cũng sẽ có cần phải dạy chữ Hán, học chữ Hán thì quyển sách này ở đâu cũng thích dụng được cả. Bản quán xin vui lòng giới-thiệu cùng quốc-dân.

Cần bốn người thư-ký công-nhật, chữ thật tốt, hỏi tại sở Chớp-ảnh phủ Toàn-quyền, Đường Quan-thánh.

Trường Kỹ-nghệ Hanoi. — Học trò các tỉnh tại tại Hanoi thì các cậu sau này được vào kỳ thi vẽ:

Ban vẽ

1 Lê-văn-Mạnh, 2 Ng-thành-Trọng, 3 Nguyễn-văn-Cốc; 4 Nguyễn-đình-Chi, 5 Trương-chí-Trọng, 6 Ng-văn-Tỷ, 7 Ng-bá-Ân.

Ban đúc

1 Cát-quang-Tiếu, 2 Ng-văn-Phẩ, 3 Nguyễn-huy-Châu, 4 Võ-văn-Vận, 5 Ng-trọng-Viên, 6 Võ-văn-Dưỡng, 7 Ng-hữu-Tuyên.

Ban đồ gỗ

1 Đặng-v-Hoa, 2 Ng-ngọc-Bình, 3 Ng-v-Quốc, 4 Vũ-Vực, 5 Bùi-Hiện, 6 Trương-đình Bối.

Ban máy

1 Trịnh-xuân-Bình 2 Ngô-văn-Nguyệt, 3 Ng-đình-Quang, 4 Chu-v-Lanh, 5 Phùng-gia-Huệ, 6 Phạmphan Cử, 7 Ngô-đình-Tường 8 Ngtiến Hoàn, 9 Ng-xuân-Trác, 10 Lývăn-Phúc, 11 Ng-hữu-Doan, 12 Ngchấn-Yêm, 13 Trần-v-Hinh 14 Hoàngkhuê-Trương, 15 Ngô-vi Oánh, 16 Ngtrinh-Hối, 17 Ng trọng-Kỳ, 18 Đỗtrăng Ích, 19 Trần-v Sự, 20 Ng-minHòa, 21 Vũ-đình-Đoàn 22 Trần-văn-Hà h. 23 Ng-v-Khánh, 24 Ng-văn-Trinh, 25 Ng-v-Thược, 26 Hoàngđình-thông.

Số các học sinh được nhận tạm.

Ban vẽ

1 Đinh-trọng-Bích, 2 Ng-trọng-Hào 3 Lê-văn-Hay, 4 Phạm-văn-Lăng, 5 Ng-v-Minh, 6 Ng-văn-Bằng, 7 Nghuy-Cải, 8 Đào-mạnh-Chất, 9 Võkế-Kính, 10 Ng-bá-Bính, 11 Phạmmộng-Đào.

Ban đồ gỗ

1 Đỗ đức Hoành, 2 Tô hữu Dụng, 3 Ng-v-Tiếp, 4 Lê-v-Lương, 5 Ngđặng-Nghĩa, 6 Nguyễn-phi-Phụng, 7 Hoàng-Quế, 8 Trần-đức Bích, 9 Vũ-đình-Liêm.

Ban máy

1 Ng-v Hàng. 2 Lê-ngọc-tảo-Thức, 3 Vũ-đình-Minh, 4 Nguyễn-văn-Tuy, 5 Bùi-ngọc-Anh, 6 Hoàng-v Cương, 7 Ng-v-Miễn, 8 Ng-ngọc-Văn, 9 Phạmvăn-Nhung. 10 Lê-trần-Nguyên, 11 Charles Chaudoir, 12 Phạm-văn-Mão, 13 Ng-khắc-Hiếu, 14 Phạm-v Ty, 15 Ng-như-Lai, 16 Ng đình-Đức.

Hội Tri-tri. — Bữa tối hè năm nay hồi 8 giờ tối, M. Phạm-Quỳnh hội trưởng hội Tri-tri sẽ đã thuyết về cách nói chuyện.

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

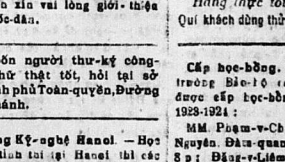
Vậy nếu các ai thương giữ gần xa cần phải thêm lịch cho qui hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . .	0 $ 35 một
Từ 10 đến 100. . .	0 40 »
Từ 1 đến 10. . .	0 45 »

(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm là để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Fête du nouvel an annam.

1er jour du 1er mois de Giap-Tí

Ngôi Giáp-dần tháng-Tháng — Sao-Thất — Trực Kiến
Kỵ: Kỵ phách. Xuất-hành đường thứ: Hoả-thương — Tỷ tại Lập-xuân
LE VIETNAM-DAN
Thứ năm mồng Một âm lịch phải. Phía Bắc và phía đông-nam tại có Hỉ thần cùng Tài-thần. Mà nên đóng cửa Mồ, giờ Dần thì tốt, phải riêng giờ Ngọ và giờ Thân.

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này:

M. Phi xuân-Thăng
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc-kiến
Chủ nhân: DƯƠNG-BÁ TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.
2080

Cấp học-bổng. — Các học-sinh trường Bảo-hộ có tên sau này lại được cấp học-bổng về niên-học 1923-1924:

MM. Phạm-v-Chạch, Lương-Ưu-Nguyên, Đàm-quang Trương (3e A) 8 p; Đặng-v-Liêm, Ngô quang-Lý (3e A) 4 p; Phạm-hữu-Chương, Ng-khắc-Công, Trần-v-Tám, Đoàn-trọng-Thái, Phạm-gia-Tuân, Ng-văn-Khoa (3e B) 8 p; Ng-xuân-Chí, Ng-xuân-Lang (3e B) 4 p; Ng-v-Bắc, Ng-qui-Hưng, Trần-v Hữu, Lâm-đức Thọ, Ng v-Hiếu (2e A) 8 p; Trần-văn-Khu (2e A) 4 p; Ngô-v-Gia, Tô-thiện-Tuấn (2e B) 8 p; Đặng-đình-Say (2e B) 4 p: Ng-đình-Bắc, Ng-qui-Đỗ, Bà-xuân-Thanh, Đàm-năng-Tinh (2e C) 8 p; Võ-hữu-Bích, Dương đình-Khai (2e C) 4 p; Trần-v Bang. Đỗ-Hoàn, Hoàng-a-Tài, Trần-v-Thân, Lê-tài-Trương (2e D) 8 p; Ng quang-Du, Bùi-v-Pưu, Ng-khắc Tranh, Ng-v-Mã, Lê-v-Quyền (1e A) 8 p; Trịnh-xuân Dương, Ng-v-Hồng, Phạm-huy-Liên, Ng-v Pưu, Ng-khắc-Thâm, Trần-v-Phú (1e A) 4 p; Ng-văn-Cư, Pnô-v-Ban, Ng-văn-Pưu (de Henry Courty (1e B) 8 p; Ng-công-Chí, Hoàng-ngọc-Giác, Phạm-v-Quynh, Lê-văn-Thái, Ng-hữu-Thường, Ngtuấn (1e B) 4 p; Trần-văn-Chính, Trịnh-đình-Cửu, Ng Tác (1e C) 8 p; Đào khánh-Cần, Ngô-duy-Cầu, Nghữu-Diễn, Phạm-văn Minh, Đàmquang-Thiện, Ng-bá-Vỹ, Đoàn đức-Ninh (1e C) 4 p; Lương v-Lộc (1e D) 8 p; Lê-v-Cần, Ng-triệu-Khu, Ngduy-Phan, Trần-đức-Phương, Ngđức-Thái, Đỗ-đình Tạo, Nguyễn-hải-Tuynh (2e D) 4 p; Ng-Phong, Phạmv-Cảo, Bùi-ngọc-Nhượng (1e E) 8 p; Phạm-huy-Cơ, Đỗ-v-Kiêm, Đoàn-v-Thu, Ngô-gia-Tự (1e E) 4 p.

B) MM. Bùi-ngọc-Ái, Ng-duy-Doãn, Trần-ngọc-Hoành (3e A) 4 p.; Bạchnhư-Áp (3e A) 8 p.; Ng-Bách (3e B) 8 p.; Phạm-huy-Thanh. Ng-hữu-Hàn (3e B) 4 p.; Lê-thanh-Kỷ, Hoàng-đức-Thịnh, Vũ-v-Thọ (2e A) 4 p.; Dương-đình-Khuê, Ng-đình-Khiêm (2e B) 8 p; Đặng-xuân-Tảo, Lê-v-Thọ (2e B) 4 p; Võ huy-Hiếu, Phạm-ngọc-Thu (2e C) 8 p.; Hoàng-lê-Hoán (2e C) 4 p; Ng-duy-Bận, Ng-văn-Minh (2e D) 4 p.

Trường Petit Collège

MM. Đinh-v-Khiêm, Nông-v-Thuần Lý-nguyên-Bách, Vũ-v-Minh, Ng v-Mãi, Bạch-như-Ngọc, Đặng-phú Quán, Lê-v-Sơ, Ng-ngọc-Biện, Đàm-v-Chuyên, Cầm-v-Dang, Đinh-văn-Phẩm, Cầm-ngọc-Chang, Trịnh-xuân Cương, Đoàn-Phác, Ng-v-Tư Xa-văn-Bát, Điền-v Tiến, Ng-v-Phác, Bạch-cầm-Châu, Hoàng-ngọc-Dương, Đinh công-Việt, Đinh-công-Tuân, Quách-Lư 6 p.

Miễn học-phí. — Các học sinh có tên sau này được miễn học-phí về năm học 1923-1924:

MM. Lê-văn-Mai (3e A), Đỗ-xuân-Hợp, Đào v-Tuinh (2e B), Phạm-duy-Doanh, Phạm-quang-Phu, Ng-văng-Tạo (2e C) Ng-gia-Kỷ, Trần-v Lang, Lê-v-Nhân (2e D), Bùi-nhật-Chinh (1e D). Tạ v Khai (1e C), Ngô-trọng-Ngọc (1e E).

Công-ty Phạm văn-Phi CẦN NGƯỜI LÀM máy và tài-xế cầm xe ô-tô — Xem trang thứ tư.

2015

Ngạch Học-chính. — M. Phạm-đình Dõ có bằng tiểu-học và bằng Cao-đẳng tiểu-học tây được bổ giáo-học phụ-tá lương mỗi tháng 35 lồng.

Các viên trợ-giáo tại tỉnh Phú-thọ có tên sau này được tăng:

Trợ giáo thực tập tăng lương: MM. Ng-tiến-Đại, Tạ-duy-Huấn.

Trợ-giáo tập-sự: M. Bế-mạnh-Phu, M. Ng-duy Khôi được bổ trợ-giáo tập-sự tại trường Ngoại đàm, huyện Thanh-ba (Hải-dương); M. Nông-v-Mỹ được bổ trợ-giáo tập-sự.

Mme Ng thị-Sen, có bằng Sơ-học được bổ trợ-giáo phụ-tá, lương mỗi tháng 15 đồng.

M. Phùng-v-Long, trợ-giáo phụ-tá tại trường Cảnh-nông, huyện Dayên, ha (Thái-bình) được bổ trợ-giáo tập-sự.

MM. Phan-trọng-Khanh, trợ-giáo phụ-tá tại Yên-mỹ (Sơn-tây) và Ngđình-Lâm trợ-giáo phụ-tá tại Phútho (Nam-định) đều bổ trợ giáo tập-sự.

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.

Ngạch thư-ký tòa sứ. — M. Nghiêm-xuân-Hiệp thư-ký thượng hạng tư trước ở Sơn-tây thì nay tổ đi Phủ lý thay M. Lê-sĩ-Cư, thư ký hạng tư, M. Lê-sĩ-Cư đổi đi Bắc-giang thay M. Đỗ-duy-Phiên ký lục thực thụ hạng nhì.

M. Ng-v-Ý thư-ký tập sự tại Hà-lang được tấn chức.

M Dương-v-Anh được bổ thư-ký phụ tá tại Hà-giang, lương mỗi tháng 37 p 50

Hai làng nhập một. — Làng Hương-đàm tổng Yên-trang huyện Cẩm-giàng và làng Phú-trang tổng Yên-trang cũng ở huyện ấy thuộc tỉnh Hải-dương thì nay nhập làm một mà lại gọi là làng Hương-phú.

Phát hỏa. — Đêm hôm qua, chưa rõ vì lẽ gì, phát hỏa ở cái nhà chứa gỗ của M. Fournier là thầu-khoán ở phố hàng Cỏ số 103, lửa bén lên mái nhiên đến 10 thước rồi cháy mất cả những đồ nhà rui nhà cùng những gỗ chứa ở đó, thiệt hại chừng gần trăm đồng.

Vội rằng của hai sở Cảm cùng xe ô-tô tưới đường được tin báo, đến chữa cháy nay cho nên lửa mới tắt mau được.

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

5, Phố Take-chouan. — Giây nói số 395

Tôi nghiệm mão mũi, đàm rết, phổi, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh niểu.

Bệnh đau đa dầy, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ bảy, thứ năm, thứ bảy chữa bệnh từ 8 giờ đến 3 giờ chiều.

Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 8 giờ đến 12 giờ trưa, có học ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

2000

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thóc gạo xuất cảng — Kể từ ngày 1er Janvier đến 31 Juillet 1923 số lồng kể thóc gạo chở đi các nước ở bến Hải-phòng tất cả như sau này:

Sang nước Pháp	
Gạo trắng	8.136 145 kilos
Tấm	1.087.216 »
Gạo nếp trắng	20.252 »
Gạo nếp đỏ	205 280 »
Thóc	10 011 »
Bắp	13.071.506 »
Sang Hương-cảng	
Gạo trắng	98.867.820 »
Tấm	456.320 »
Sang Nhật bản	
Gạo trắng	300.000 »
Gạo đỏ	1.562 391 »
Thóc	1.046.842 »
Đi các nước khác	
Gạo trắng	2 000 »
Bắp	30.668 »

Mấy bài sa-mạc. — Phố Lạng-sơn (Rue de Metz) phố Đường-cát và mấy phố ra ở khác nữa gọi là những bãi sa mạc không phải có quá đâu, vì cứ ở đường lắm lội tối sẽ chán, mỗi bận có xe có qua lại tại hại lắm các nhà ở hai bên được hô-hấp hại bộ. Thử nhất phố Lạng sơn tệ hơn cả, là bởi người ở từ phía đi tắt qua con đường ấy để sang phố Cửa hay đi sáo ngả khác cũng gần hơn, nên suốt từ sáng đến 11, 12 giờ đêm, lác nào cũng dày vết chân người và lác nào cũng bụi mù như sương sa vậy. Phố ấy lại gần mấy cái trường học nữa, các học-sinh đi về hồn hoài nó đâu như quí, nếu đường sá như thế mà sở Lục-lộ không ra sức cho mấy rải xe tưới thì thật có hại cho vệ-sinh chung nhiều lắm.

Các phố An-nam ở phần nhiều chịu thiệt thòi không mấy khi có xe tưới đường đi tới; thảm chí vẫn rắc đầy rẫy cũng không có người quét dọn, hay có dọn chăng nữa thì các ông đem quét-quáo so-sài rồi lại vun đống ở trước cửa nhà người ta, thành nhiều khi vì thế mà nhà người ta bị phạt vói các ông Cảnh.

Những điều khuyết điểm trên đó mong rằng sở Lục-lộ thành-phố sẽ lưu lòng công bằng cho dân ở các phố An-nam được hưởng chút vệsinh chung với các dân khác ở các phố tây lớn rộng rãi thì mới phải.

Sáu và mười một lần rồi. — Tên Ng-văn-Sẻ, 20 tuổi, làm cu li, đã can án sáu lần, và tên Trần-văn-Tươi, 27 tuổi, đã can án mười một lần, nay mỗi tên lại can án lần nữa về tội đồng mưu lấy trộm cái vỉ tiền đựng 493 đồng bạc của một người Trung-hoa. Chúng cùng ngụ cả ở làng An-dương mà lần lái tái thế, số Một-thám đó mới mới bắt được.

Chống án mãi vẫn có lỗi. — Việc Lê-duy-Phong, ăn cắp của M. Suhler là chủ sở tiền 4555 $ 00, mà trong báo đã thường đăng độ trước, bị tòa Sơ-thẩm Hải-phòng phạt hai năm tù. Vì Lê-duy-Phong chống án lên Hanoi, nên nhiều người muốn biết tin ra làm sao, thì nay đã có tin tòa Thượng-thẩm cũng y án như thế.

BẮC-NINH

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có mấy lời trân-trọng thâm tạ các quan, các cụ, các ông các bà đã có lòng hạ cố mà gởi giấy chia buồn và cho đồ phúng viếng, cùng là đi đưa đám thân mẫu, tổ mẫu, thái tổ mẫu chúng tôi là:

Mẹ AN-VĂN-NGHIÊM

82 tuổi thọ chung mồng 4 tháng 8 Annam đến ngày mồng 6 vừa rồi tức ngày 16 Septembre 1923 đã an táng tại làng Hòa-đình, trong khi tang gia bối rối có điều gì sơ xuất, xin các quan, các cụ các ông các bà, lượng xét mà thứ cho.

Cô-sĩ tiết: An-văn-Tác,
Thừa-trọng-tôn: An-văn-Đặc,
Nội-tôn: An-văn-Đông,
Tổ-tôn: Lưu-h-Nam, và các con, Ng-v Ba, và vợ con.

Đồng gia-quyến cẩn bái tạ

PHÚ-THỌ

Đi đâu mất. — Ba mẹ con người thuyền chài, đêm nằng bức kéo nhau lên mui thuyền nằm ngủ. Hai con dậy không thấy mẹ, gọi tìm cả trên bến dưới thuyền cũng không thấy đâu. Đến sáng, người chồng và con bơi thuyền đi tìm xác, có lẽ ngã mê lầu xuống sông rồi.

Xác trôi. — Chiều hôm chở phật lại có một cái xác đàn bà chồng có 3 con nhỏ chưng 10 tuổi bằng con bò, trôi giạt vào bến Thanh-lũa.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ · Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu hồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của Hội Bảo-thượng

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như cỡ mấy thứ thuốc vẽ những bình là, làm trẻ con cho thế nào thì khóc thì không ai có thể cho được.

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lẫn!

Ngày nắng? Ngày mưa, miễn thấy ăn ngon, ăn khỏe thì ba, tốc Nói các phòng khỏi nhức phở rằng!

Chiều nay đại-diện phòng của HONTÔN qui ông, có cất sẵn một thứ rượu bổ để uống ngọt độ 5 quê rất hay, không nồng gắt, thường-lưu nhất thì giới cao qui được phòng chế-tạo để tặng-giả.

Khám thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con lại kể những truyện khó tin, người có hiểu-thức chẳng ai tin được. Bởi vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trường-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này.

緣生再

TÁI-SINH-DUYÊN

Bộ TÁI SINH-DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ Quân) của Nguyễn-đỗ-Mục dịch-thuật, mới xuất bản lần thứ-hai. Giá bán 0$ 90, tiền cước gửi 0$ 20. Có gửi bán tại bản-quán và các cửa hàng sách.

2020

Ta nên chú ý!

Bệ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mụn nhọt, không biết rồi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh đó phát ra nhiều đến đâu; mà những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!

Nên chú ý, thì làm thế nào? Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc:

DEPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên nay. Thuốc Depuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; vì chính-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cả! thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời làm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 58, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jules-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

Máy nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng ximăng. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 MẠO-THỊNH kính cáo.

SƠN-TÂY

Bài cái xác trôi một lúc. — Chiều hôm qua ở bến Sơn-tây có vớt được xác người đàn ông độ 28 tuổi mặc quần áo vải nâu, cao 1m.60 ngâm nước được 15 hôm, và một cái xác đứa trẻ con mới 11 tháng.

Sở cẩm khám xét, cả hai cái, không thấy có thương tích gì, thì để cho phép đem ký táng ở nghĩa địa của hội Hợp-thiện.

NAM-ĐỊNH

Đón quan Toàn quyền. — Đến 21 Septembre này thì quan Toàn-quyền Merlin sẽ đi xe-lửa riêng ở Thanh-hóa ra Hanoi.

Chuyến xe-lửa ấy ở Thanh-hóa chạy khoảng 11 giờ sáng.

Sắp Lục lộ thành-phố và Hỏa-xa lại sửa soạn việc bài-trí ở nhà ga để nghênh tiếp quan Toàn-quyền trong lúc ngài qua Nam-định.

Tại tòa án Tây. — Sáng hôm thứ hai 17 Septembre tại tòa án Tây xử những việc sau này:

Việc đâm tàu « Biệp-Hòa ». — Việc tàu *Biệp-Hòa* đâm mấy tháng trước đã xử xong.

Tên Lại-văn-Lưu là patron tàu ấy phải phạt 15 tháng tù và 100 quan tiền phạt,

Còn 26 người bị nạn thì công-ty Bạch-Thái phải bồi thường cho gia quyến những người ấy, mỗi mạng người là 2000p.00.

Việc phán thân ở hiệu Duật lai cư. — Sáu chú Trung-hoa đánh phán thân ở hiệu cao lâu *Duật-lai-cư* phố Cửa-đông phải bắt hôm 17 Août thì phạt tên Danh-Hát 1000 quan, hai tên Tổ-lí mỗi tên 500 quan và 3 con bạc mỗi tên 50 quan.

Còn mấy việc nữa toàn là những việc thường cả.

Tháng tám nắng dám vỡ bưởi.

— Mấy hôm nay trời nắng dữ lắm, ai cũng phải kêu là không có năm nào tháng tám mà lại còn nắng như vậy.

Bổ thật là tháng tám nắng dám vỡ bưởi là thế.

Cướp — Cách mấy hôm nay ở làng Cổi-sơn, tổng huyện Vụ-bản, có một toán cướp chừng 5 đứa, hồi 10 giờ tối, vào ăn cướp ở nhà một người làng ấy.

Tối hôm đó M. Bạch-vi-Hoành là người coi việc làm đá ở Nải-gòi cũng ở nhà lấy bị bọn cướp đánh trọng thương và lấy mất hơn 200 đồng bạc, quần áo cũng sẽ sách nữa.

Nghe đâu khi cướp vào thì người nhà kêu cứu bết sức, nhưng chẳng thấy một ai, mãi đến lúc cướp đã đi rồi mới thấy những người có trách-nhiệm về việc tuần phòng kéo đến.

Việc này quan huyện Vụ-bản đã thân đến tra xét, và hai đứa nghi là vào bọn ấy cướp đã phải bắt.

PHỦ-LÝ

Cải dịch chân đời. — Tens hôm kia lại có một ả tiồng tên, xăm xăm tự nhà quay ra đầm đầu xuống sông, ngay chỗ trước miếu nhà cô. Một ả đồng phường chạy theo lôi lên, thì người mới mới thôi, chứ chưa vẫn gì cả. Hỏi ra thì nghe như ả này cũng lại giận thân tội phận làm sao đó, cho nên cứ muốn mượn cái ngọn nước sông Châu, mà rửa sạch cái tấm thân phong trần đầy đọa. Nhưng số còn nặng nợ, trời nào để cho!

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HÓA

Tai máy nghiêm chết người. — Hôm 15 Septembre vừa rồi, một cái máy xe lửa dồn ton ở ke-ra Thanh-hóa nghiêm chết một người đàn ông 32 tuổi.

Người này bị nghiền đứt mất cả hai chân, nom rất thảm hại.

TOURANE

Đậu đầu tham-tá Hỏa-xa. — Kỳ thi tham-tá ngạch Hỏa-xa ngày 27 Août vừa rồi, M. Lê-văn-Cung đậu đầu. M. Cung là thư-ký hạng bé, kiêm quản chức kiểm đốc đường xe lửa từ Đà-nẵng đến Đông-hà.

Tự khi Đông-pháp có đường xe lửa đến nay, bảy giờ mới đặt ra kỳ thi tham-tá này là lần thứ nhất.

Số người ra ứng thí Nam-kỳ 4; Trung-kỳ 1; Bắc-kỳ 12.

Kỳ thi viết xong rồi, chỉ còn định 2 người được vào vấn đáp. M. Cung đậu thứ nhất.

Vào kỳ Vấn-đáp M. Cung tráng tuyển đậu đầu. Đậu đầu mà lại là đậu đặc cách, cho nên đã được hội đồng sát hạch ngợi khen là người sắp đỗ đối đáp lưu thông tất cả các vấn đề.

Một người làm xe-lửa lại cáo.

Tiền phụ cấp của chánh phó tổng Nhượng-địa. — Quan Đốc-lý có tư xin chánh-phủ một số tiền phụ cấp cho hai viên chánh phó tổng Nhượng-địa Đi-tổng, thì nay đã được lệnh trên chuẩn cấp cho viên chánh-tổng mỗi tháng 15p., và phó tổng mỗi tháng 10p. kể từ tháng Août.

QUẢNG-BÌNH

Chết trôi. — Mới rồi ở làng Mỹ-lộc thuộc huyện Lệ-thủy, có một đứa trẻ lên 10 tuổi đi gánh nước dưới bến sông, vô-ý làm rơi cái vò nước đi, thì sợ chủ nó đánh, mải mốt bơi ra giữa sâu theo đuổi cái vò, cũng làm cho thấy ra không sao vớ được thì mà nó cứ bơi cho hết bơi lại đến chết, đuối mới thôi. Khi người ta biết được với lên, thì đã quá làm rồi không sao cứu được nữa.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 18 Septembre 1923

Diễn tích

BẠCH-VIÊN BÁO TÍN

Thương tình vợ hóa con côi.
Than thôi lại khóc, khóc rồi lại than
Nỗi nhà việc nước ngổn-ngang,
Giống khôn người độc thế-gian đau ngờ.

Tối thứ tư 19 Septembre 1923

TAM MỸ TƯƠNG TƯ

Cảm tình lưu lạc cho ai,
Chữ tài liền với chữ tai một vần.
Gió cao tuy vẫy cũng gần.
Rồng mây cá nước đẹp phần riêng ai.

CÁC PHÁO-TÂY MỚI, BÁN CHIỀU-HÀNG

Bản-hiệu có trữ nhiều thứ pháo-Tây để dùng về các ngày tiệc và hội. Lại có riêng một thứ thuốc xanh đỏ (flamme de Bengale) để các nhà hát dùng cho hợp đệ-sinh vì chẳng có khói khét, sáng tỏ, mài đẹp và cháy chậm, để lâu không rớt.

Các quý-khách ở xa có cần tới thì xin gửi thư về thương-lượng và lấy hóa-giá, sẽ gửi theo tấu thủy hay hóa-xa, không gửi giấy thép được.

Xin chiếu cố.

XUÂN-HÒA, tạp-hóa
99, Phố Hàng Gai, Hanoi.

2047

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3067

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng các hạch của bản-hiệu, đến khi sắp mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đủ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài tin cho rằng đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đăng-ký ba nhuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-lịch:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-lịch, là Hội cho hay và giữ công để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hoặc là giữ recommandée nhà giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Gốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những số gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giải tiền.

Khi nhận sẽ xé có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
E. Ern. E. CHATAIGNEAU.

3094 **Y. M. Ganeh.**

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

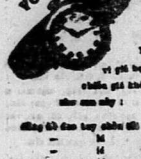
3017

MỘT DỊP RẤT TỐT

Bán xe ô-tô «Ford» rất tốt, đèn điện, đèn đất, đồ chữa chạy đủ cả, bánh xe và ruột bánh để thay đủ cả; giá . . . 1.100 p.00.

Hỏi tại: M. Choquart, Vétérinaire-inspecteur à Viétri.

3075

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc nào 3 quan nên chẳng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00 xin chiếu giá không bớt thời xin biên cái kính giọng vàng và hộp xin xem như sau này:

đồng hồ đeo tay nhãn tốt thấy giờ	giá trước	bây giờ
— M —	5 kim ly	6 00 — 5 00
— id —	kim thếp và kim vàng	4 00 — 3 00
— id —	vuông thếp mạch	5 00 — 4 00

Số còn quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếc giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đẹt mới và 1 cái hộp kính xinh-xinh về cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
48, Phố hàng Ngang, HANOI

số 84

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện mới người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giỏi được giá trong tuổi sách, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tình-cảnh trong trái đắt chẳng chịu nổi nên, thợ Tạo hễ có phiền bắt nam-giới ra cõi giới.)

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

Trương-quí-như nói :

— Xem đi xem lại bài bài thơ này thì hình như bảy hơn thơ ta nhiều. Chỉ bằng hai ta mỗi người chiếm nhận lấy một bài thơ này, còn khi hẳn đến tìm, ta cứ bảo người nhà chối là đi vắng.

Vương-văn-khanh nói :

— Tiền-độ đâm qua bảo hẳn làm thêm bài nữa, cũng là đã có ý Ký. Nhưng nay nghĩ kỹ thì lại còn có một chút chưa yên.

Vương-văn-khanh lại nói :

— Bộ xem chàng họ *Tô* kia đang độ trẻ trai, khỏe nào như ma đói về đường nữ-sắc, nay ta không đưa hẳn đi, nhưng hẳn đã biết tông-tích, khi nào chịu thôi, tất sao cũng đó là cho được. Khi hẳn đã tìm đến được rồi thì hai bài thơ này thành ra trang-hoàng, hẳn giỏi lại thêm nhiều sự chẳng hay !

Trương-quí-như nói :

— Bẩm-huynh nói cũng phải, nhưng còn một kế là ta xui người quản-gia họ *Đồng* ở nhà *Bạch* tiểu thư kia, hễ khi chàng họ *Tô* đến thì nhất-định từ-chối không cho vào, cũng không để giáp thơ cho hẳn, chẳng lẽ hẳn bay mà vào được hay sao !

Vương-văn-khanh nói :

— Hẳn chưa đưa được thơ vào mà mặt trong cũng chưa cự-tuyệt hẳn, tất hẳn không e gì lòng, chỉ bằng ta mời hẳn cùng đi, tám cho rõ-ràng mất trong thấy.

Trương-quí-như nói :

— Thế nào lại làm cho rõ ràng được ?

Vương-văn-khanh nói :

— Bây giờ đem hai bài thơ ấy đã lại một bài cho đi, còn một bài ký tên đại-huynh mà một đưa cho người quản-gia trước, rồi dặn hẳn hễ khi chàng họ *Tô* đến, cứ từ-chối là *Bạch* tiểu-gia đi vắng, thì-nhiên lấy thơ đưa vào. Còn đàng này thì đại-huynh cùng chàng họ *Tô* đem thơ đến, chàng thấy từ-chối đi vắng, tất cũng để thơ lại đấy, người quản-gia đánh-chào bài thơ mà đưa vào. Bợi cho mặt trong trả lời cự-tuyệt chàng, chàng là người xứ khác, thấy vậy cực hứng, tất phải bỏ đi. Bấy giờ để sẽ viết bài thứ hai kia rồi đưa nộp, thế là chỉ có hai ta chia đôi thiên-hạ mà thôi.

Trương-quí-như nghe nói, hớn-hở vui mừng mà khen rằng :

— Kế ấy rất diệu ! nhưng ta phải mau mau làm ngay ! Bây giờ biết sai ai đến bao người quản-gia họ *Đồng* kia cho được ?

Vương-văn-khanh nói :

— Một việc cỏ-mật như thế, lại sai ai đi cho được, tất phải tiền-độ thân-hành đến. Nhưng người quản-gia họ *Đồng* kia vốn là phường tài-lợi, có cho hẳn tiền, việc này mới xong

Trương quí như nói :

— Mau việc lớn tất không nên tiếc phí phỏ. Bây giờ ta hãy cho hẳn hai lạng bạc rồi bọn với hẳn bề việc thành sẽ hậu tạ.

Vương văn-khanh nói :

— Hai lạng bạc thì to thật, nhưng người quản-gia kia nó không cho vào đâu, chỉ sợ nó không chịu lưu ý. Bây giờ ta cứ phải cho nó ba lạng, hoặc giả sau này còn dùng đến nó chăng.

Trương-quí-như bắt đắc dĩ phải bỏ ra ba lạng bạc đưa cho. Lại đem bài thơ của *Tô hữu-bạch* làm viết cẩn thận vào một tờ giấy hoa-tiên, dưới ký tên mình ; còn bài thơ của mình thì bảo *Vương-văn-khanh* cứng viết ra một tờ giấy ký tên *Tô-hữu-bạch*. Nhưng chưa biết tên chàng là *Tô hữu bạch*, chỉ thấy nói là *Tô-liêu-tiên* thì ký là *Tô-liêu-tiên*.

Vương văn-khanh cầm gói bạc và thơ bỏ vào trong tay áo, rồi đi sang *Cầm-thạch thôn*. Nguyên họ *Đồng* là một người quản-gia ở trong nhà *Bạch* thị-lang, tên gọi *Đồng-vinh*, tên hiệu là *Tiêu loàn*.

Đồng vinh là người tham tiền, lại thích uống rượu. Hễ trông thấy tiền thì dù ngay hiểm đều tinh mệnh cũng không quản, cứ cho hẳn nắng một hũ rượu thì nhất là chém đầu cũng cam.

Nên muốn dàng hẳn, chỉ mua cho hẳn một bé rượu và đôi hẳn ít tiền thì bao nhiêu chuyện đầu cua tai ốc ở trong phố, hẳn kể ra hết. Bởi thế nên *Vương-văn-khanh* đến đây mà hỏi thăm sao mà đưa cho *Vương-văn khanh* đó !

Hôm ấy *Vương-văn-khanh* đến tìm, vừa gặp *Đồng-vinh* đứng ở trước cửa phủ, đang mắc tiền lưng sai đưa bé con đi mua rượu uống. *Vương-văn-khanh* chạy đến sau lưng, sẽ cầm cái quạt đập vào đầu hẳn mấy cái mà bảo rằng :

Thế nào độ này có được phải-tai không ?

Đồng vinh ngảnh đầu lại, trông thấy *Vương-văn khanh*, liền cười mà đáp rằng :

— *Vương* tiên-sinh đã đến đấy à ? tất phải phát tài chứ !

Vương văn-khanh nói :

— Muốn phát tài thì tôi bảo cái này nhé !

Đồng vinh nghe nói, biết là mối lợi, liền sai đứa bé con đi, rồi cùng *Vương-văn-khanh* rẽ vào một hàng đến ngồi nhờ trong một cái tiền-sam ở đấy.

Đồng-vinh hỏi rằng :

— Tiên-sinh hôm nay đến đây, tất có ý muốn sai bảo tôi việc gì phải không ?

Vương-văn-khanh nói :

— Số là bài thơ tiền-liệu đã hoạ xong rồi, muốn nhờ làm ơn giáp cho đôi chút.

Đồng vinh nói :

— Tuơ hợp xong rồi, có muốn vào yết kiến lão-gia cũ tại hãy nghỉ, đây một chút lão-gia tôi chẳng sắp ra bảy giờ, hễ khi nào ra, tôi sẽ kể ơn giáp, tất được vào yết-kiến

Vương-văn-khanh nói :

— Không cần phải vào yết-kiến lão-gia, chỉ nhờ đưa giúp mấy bà thơ vào mà thôi.

Đồng-vinh nói :

— Việc ấy thì rất dễ.

Vương-văn khanh nói :

— Đã đành rằng dễ nhưng cũng phải ấy-khẩn một chút mới được, nên cố làm ơn giúp cho.

Đồng vinh nói :

— Có việc chi mà phải ấy-khẩn. Tiên-sinh cứ giao cho tôi, tôi sẽ xin chu toàn.

Vương văn khanh liền lấy ở trong tay áo ra hai tờ hoa-tiên trao cho *Đồng-vinh* mà bảo rằng :

— Đây là hai bài thơ họa đó ! một bài của ông họ *Tô* tôi là *Trương-quí-như* còn một bài của chàng họ *Tô*. Bảy giờ ông ấy rất đi, lão nữa chưng đến đây ông cứ từ-chối là *Bạch* lão-gia đi vắng, rồi nhận thơ đưa vào. Khi đem thơ vào thì ông đánh đố, hai bài này mà bỏ hai bài kia lại, thế là ông chu-toàn cho chúng tôi vậy.

Đồng vinh cười mà đáp rằng :

— Ông như lời tiên-sinh nói thì là đáng cách đánh lộn-xộn đó ? nhưng tiên-sinh đã bảo thì nào tôi lại dám từ-chối. Vâng ! xin theo được như ý tiên-sinh.

Còn nữa.

泰 NAM-THÁI 南

6, Quai Clémençe au — HANOI
ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gu, gạch xây tường và có nhận cả dóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI
Kính-cáo

2023

Nhà đóng đồ hai chuông

TỨC LÀ HIỆU

QUẢNG-HƯNG-LONG

Ở phố hàng Bồ, số 79, tỉnh Hà-nội

Bản-hiệu bán các thứ hàng nỏ, đồ làm nhà, các đồ tạp-hóa, các thứ đồ dùng

BÁN HẠ GIÁ, VÀ XUẤT NHẬP TỰ-DO

Xin mời quí-khách các tỉnh khi về Hà-nội, lại thăm bản-hiệu.

2024

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những kiểu đổi chỗ ở, còn thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều rất sợ nhất là những chứng đau xoàng mà giai, nhưng một mực hơn lúc làm cho cuộc nguyệt suy đi, gần cối kém đi, hại cho cả thể trong là những bịt bịnh lớn.

Vì vậy, muốn gia quyến kia, mỗi chi người lớn nay trẻ con trong nhà không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết bổ cân rất lớn cho lục phủ ngũ tạng và trong có đủ các chất dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn lấy-phục lại và sức khoẻ mươi giữ gìn cho tráng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu hào-chữa nhà công có bán.

奔園林村號

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ!
XIN MỜI CÁC ÔNG ĐẾN QUA SỞ TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh hạ trĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn nhọc nhằn khi đại-tiện mang nặng mà thôi lại người đến nỗi bất tiện cho người ta lắm, hễ không nặng cho khỏi, thời càng ngày càng thêm nặng nề mà khó chữa.

Khi sưng chữa bệnh này đều đông đau cả cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, mấy năm tôi dụng làm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau không nặng nề, chỉ trong mấy hôm khỏi ngay, nếu người có bệnh trong nhà thường không nên để lâu, hãy kíp chữa bệnh mới là giỏi. Vậy Kính cáo mấy phải bệnh này, xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM

9, Cửa chùa Đường. — HANOI

Sáng từ 8 giờ rưỡi đến 11 giờ rưỡi, chiều từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Chữa khỏi mới lấy tiền, không khỏi không lấy.

Thư từ mua thuốc bỏ ngoài.

2025

Hỏi bạn hàng bán-quốc

nếu muốn giữ cho sức khỏe được lành

Nên hút thuốc lá quấn rời mà chớ quấn hiệu «CORONA» (hiện riêng) vì thuốc ấy không làm rát cổ họng, cũng người có tuổi hay là sức-khỏe gần-ốt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì-gà (cigares) (hiện riêng) «EXCELSIOR» và «EL NINO», thứ xì-gà EL NINO đang bằng hộp giấy.

Bán khắp cả mọi nơi

Quản-lý ở Đông-pháp là hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

SOCIÉTÉ ANON. — HANOI - HAIPHONG

Bản lẻ: *Ở cửa hàng 89-91, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*

Bán sỉ: *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Giò (Rue Gia-long), Hanoi.*

Bán lẻ và bán buôn: *Ở cửa hàng 43, Rue Paul Bert, Haiphong.*

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dáo: TONIQUE TONKINOIS

Bổ mười mấy năm nay Bào-học giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, vì đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng may cũng nên nhắc lại để các ngài mua-sắm về xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bào-học. Thứ rượu bổ-dáo của Bào-học, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà có, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi có dùng mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số là chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 1$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào-chế MONIER, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi.

KHỎE HƠN CON BÒ MỘNG

CÔ TA. — Ô kìa! chết! chết!

CẬU TA. — Không sợ; tôi uống thuốc Quinium Labarraque; uống thuốc ấy người ta khỏe bằng thần Hercule.

Sau mỗi bữa cơm nếu một cốc con rượu Quinium Labarraque, thì chẳng bao lâu mà người ốm nhọc đến đâu cũng hồi sức lại được. Những bịnh mệt nhọc, những bịnh xiu mỏi lần nghy, đại đồng đều đều cũng nhờ được một cách nhẹ nhàng và êm đềm. Dùng luôn ấy thì những bịnh nối đai đến đâu cũng chẳng bao lâu mà khỏi.

Vì vậy, những người yếu đuối, hoặc vì đau ốm, hoặc vì làm lụng khó nhọc, hoặc có vì gì thất quá mà thân thể phải lay nhuyễn; những người thanh niên lớn lên chẳng qua mà sinh ra bần sức khỏe, con gái không lớn lên được, đàn-bà sau khi sinh sản, ông già bà cả thảo thể yếu đuối, những người mắc xin hoặc lao-lực quá sức, đều nên uống rượu Quinium Labarraque. Nhất là những người mới ốm khỏi lại càng nên uống lắm.

Các hàng bào chế đều công có bán rượu thuốc Quinium Labarraque.

Chính-cấm: Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

SẮP MỞ

Cba

PACHOD Frères & Cie LYON

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

ÉTABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街浙行內河東省

Chúng tôi kính-trình cao quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhòm kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mũi lá cây, vân vân. Lại có cả nhòm kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí xuân đến bọ mà đeo những nhòm kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bọc chung, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chim-cảm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ đen sứ, lọ sứ, bát sứ, bộ sứ đồ thiếp-tiền hay là bày sánh bàn, được và tốt bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm-tình lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2026

CẦN NGƯỜI LÀM

« Công-ty Phạm-văn-Phí chúng tôi vừa mới « thầu lại được việc chở thơ và hành-khách « đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa. « Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy « và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang, « nên đương cần dùng những người thợ tiện, « thợ nguội và những người biết lắp máy xe « ô-tô. Ai biết nghề vào Vinh hỏi sẽ được « lương cao. »

PHẠM-VĂN-PHÍ Công-ty lại cáo.

2013

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Như vậy mua trái-dơn thì nhe công lợi, không khi nào thiệt.

CÓ NHỮNG LỢI SAU NÀY:

100 lô.	500.000 quan	100 lô	5.000 quan
100 lô.	200.000 —	1.000 lô	2.000 —
100 lô.	100.000 —	10.000 lô	1.000 —
200 lô.	10.000 —	1.700.000 lô	500 —

Cần có thêm vào nguyên vốn. Không phải trả gọi thì cho chi cả. Mỗi lần rút số ở chiếu được một số nếp bỏ số nào đem trúng số, không phải rút lần. Cho số bị trúng bằng ký tăng mỗi một đồng số bị rút ngoài bằng, cho nhà số nào đem số mà đổi, cho, thêm vào tiền trong bản loại trúng ngày 31 tháng sau. Bản loại ký là một bản loại bảo chứng, số gửi nhà số nhà số nào đem, không có điều gì phải nghĩ ngại cả.

Bản nào đồng ra 25 Février, 25 Mai, 25 Août, 25 Novembre thì chi số.

Cần người muốn đại-lý cho việc rất có ký thì giá ngay 20 quan đến nhà

SANGUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

LAXO SODYL

Một thứ hạt gớp chất muối của loài quả thì xái bọt lên.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trệ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lận và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 45, phố Principale, tỉnh Bắc-ninh, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi tiền đã được độ hơn một đồng một lọ.

2027

Nhà Bán-đồ «TÂM-TÂM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ làm giờ sáng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)